

Utbildningspaket

INLEDNING

(Information till den som håller i kursen innan den påbörjas)

EU-projektet Familjehemsföräldrar har arbetat med vårdare och socialarbetare i sju europeiska länder för att kunna förbättra möjligheterna för barn som tas om hand av anhöriga att undvika problem som orsakas av alkohol och droger.

Utbildningspaketet riktar sig främst till personal och frivilliga som arbetar med familjehemsföräldrar och är avsett att hjälpa dem att bättre förstå behoven hos anhöriga som har vårdnaden om barn och ungdomar vars föräldrar har problem med droger eller alkohol. Paketet kan användas som stöd till all personal som kan komma i kontakt med familjehemsföräldrar eller barnen de har vårdnaden om, exempelvis socialarbetare, personal som arbetar med drogbehandling, lärare och personer som arbetar inom frivilligorganisationer.

Paketet innehåller riktlinjer för anordning av en halvdagskurs som baseras på olika scenarier som tagits fram med utgångspunkt från våra intervjuer med familjehemsföräldrar. Vi rekommenderar att utbildningen genomförs i grupper på 8 till 12 deltagare.

Det förutsätts att grupperna som deltar i utbildningen kommer från samma organisation. Om de kommer från olika organisationer kan det underlätta att anpassa den slutliga åtgärdsplaneringssessionen så att den uppfyller gruppens behov.

Riktlinjer för den som håller i kursen

Vi rekommenderar starkt att du läser igenom riktlinjerna för den som håller i kursen och kursplanen åtminstone en gång, så att du är helt införstådd med utbildningens innehåll. Det kan också vara bra att skriva ned viss information på ett blädderblock i förväg, och att innan utbildningstillfället testa eventuell projektor som ska användas för att visa de PowerPoint-bilder som ingår i utbildningspaketet.

Utbildningens mål och syften

(Anvisningar för den som håller i kursen : Det kan underlätta att skriva ner utbildningens mål och syften på ett blädderblock, eller att kopiera dem för att dela ut när kursen startar.)

Mål

Att göra det möjligt för deltagarna att förbättra de tjänster de tillhandahåller familjehemsföräldrar och barnen som de har vårdnaden om.

Syften

- Att belysa familjehemsföräldrarnas komplexa och varierande behov.
- Att utforska hur en persons tankar, känslor och beteenden kan påverkas av att bli familjehemsförälder .
- Att utveckla empati gentemot familjehemsföräldrar och barnen de har vårdnaden om.
- Att fundera på vilka tjänster eller stöd som kan krävas för familjehemsföräldrar.

Vad du behöver för att hålla den här kursen.

- En utbildningslokal som är tillräckligt stor för deltagargruppen. Det ska inte finnas telefoner eller annan utrustning i lokalen som kan störa sessionen. Tänk på att deltagarna förväntas arbeta i par eller små grupper.
- Stolar ska arrangeras i en halvmåneform och ytterligare arbetsbord utanför denna om det finns plats.
- Ett blädderblock, åtta blädderblockpennor och lite Blu Tack.

- Utbildningsscenarier.
- Något att äta i pausen.
- En kursansvarig som kan leda kursen. Det behöver inte vara någon som har utbildningsbakgrund eller erfarenhet av att anordna kurser eftersom utbildningspaketet är avsett att användas av personal och frivilliga med liten eller ingen erfarenhet.
- Tidsåtgången för hela kursen är minst tre och en halv timme.
- Det kan underlätta att be en gruppmedlem att skriva ned allt som behöver noteras under övningarna så att du kan fokusera på att leda kursen.
- Den som håller i kursen ansvarar för: Att alla kursdeltagare har möjlighet att delta.
- Att kursen fokuseras på kursens mål och syften.
- Uppmuntra deltagarna att utveckla en bättre förståelse för det stigma och de fördomar som anhöriga till narkomaners kan uppleva.

Kursplan

Presentation av kursen och grundreglerna (15 minuter)

(Anvisningar för den som håller i kursen : i början av kursen presenterar du utbildningen genom att gå igenom kursens mål och syften, och kommer överens med deltagarna om hur kursen ska utformas. Målen, syftena och arbetsgången ska skrivas ner och visas på en plats där de är väl synliga för alla. Den överenskomna arbetsgången bör garantera att alla kan delta fullt ut, och kan inkludera frågor som respekt för andra, hur och när frågor kan ställas och frågor om sekretess . För det inledande avsnittet behövs blädderblock och lämpliga pennor. Detta avsnitt bör inte ta mer än 15 minuter).

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

Tack för att ni deltar i dagens kurs. Målet med kursen är att hjälpa oss att förbättra den hjälp vi tillhandahåller far- och morföräldrar när det gäller omvårdnad och uppfostran av deras barnbarn.

Kursen kommer att:

- Göra er uppmärksamma på familjehemsföräldrars komplexa och varierande behov när det gäller omvårdnad och uppfostran av barn och ungdomar där föräldrarna har missbruksproblem.
- Utforska hur en persons tankar, känslor och beteenden kan påverkas av att bli familjehemsförälder.
- Ge en förståelse för hur det är att vara familjehemsförälder och att utveckla en empati för barnen som är placerade hos familjehemsförälder.
- Få er att fundera över vilken service eller vilket stöd som kan behövas för familjehemsförälder och vilken roll du kan spela.

Innan vi börjar måste vi komma överens om några grundregler för hur gruppen ska arbeta tillsammans så att alla kan delta.

(Anvisningar för den som håller i kursen : be någon i gruppen att skriva ner grundreglerna som ni kommit överens om på ett blädderblockpapper. Om gruppen har svårt att komma på några grundregler kan följande lista användas.

- En person talar åt gången.
- Låt alla tala till punkt.
- Respektera deltagarnas olika bakgrunder och erfarenheter – om du inte delar någons åsikt ska åsikten bemötas och inte personen.
- Sekretess – kom överens om att det som diskuteras inte ska föras vidare, såvida inte ett barnavårdsärende (eller liknande) tas upp som en del av kursen.
- Fråga om du inte förstår – det finns inga dumma frågor.

Observera att detta bara är förslag; om gruppen kommer på egna förslag är det bra! Läs upp grundreglerna när ni kommit överens om dem, och kontrollera att alla är redo att starta kursen).

Aktivitet ett (10 minuter)

(Anvisningar för den som håller i kursen : du behöver inte skriva ned något för den här övningen)

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

Kan alla presentera sig och kort berätta om eventuella erfarenheter ni har av att arbeta med familjehemsföräldrar eller barn som är placerade hos familjehemsföräldrar? Kan ni också förklara hur ni kommer i kontakt med familjehemsföräldrar eller barn i dessa placeringar genom era arbeten?

(Anvisningar för den som håller i kursen : om gruppen inte känner varandra väl kan det underlätta att skriva ned deltagarnas namn på ett blädderblock. Tacka alla efter presentationen).

Aktivitet två (35 minuter)

(Anvisningar för den som håller i kursen : för den här övningen behövs ett blädderblock och pennor. Det kan underlätta att skriva ner övningsinnehållet på blädderblocket i förväg, eller att skriva ut och kopiera det och ge alla deltagare var sin kopia).

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

Många familjehemsföräldrar är far- eller morföräldrar, och undersökningar visar att dessa är äldre, har lägre inkomster och sämre hälsa än fosterföräldrar som inte är anhöriga.

Den här övningen hjälper oss att börja tänka på vad vi tror att vi kommer att göra och hur vi tror att vi kommer att känna oss när vi blir äldre.

Diskutera under ca 20 minuter parvis eller i grupper om tre vad ni gjorde eller vad ni tror att ni kommer att göra när ni är 45 respektive 70 år gamla.

- Ni kan t.ex. fundera på vad ni kommer att arbeta med, vilka fritidsintressen ni kommer att ha, hur mycket ni kommer att tjäna, och hur ni kommer att må fysiskt och psykiskt.
- Vilken självbild kommer ni att ha när ni blir äldre?

När ni är klara tar varje grupp ett papper och skriver ned eller ritar de tre saker ni diskuterade mest, eller det som var viktigast för er vid varje ålder, som: vänner, pengar och hälsa. Har alla förstått uppgiften?

(Anvisningar för den som håller i kursen : säg till deltagarna när det är 5 minuter kvar. Be dem sluta efter 20 minuter, gå sedan runt bland grupperna och be dem berätta under högst två minuter per grupp om det viktigaste de kommit fram till för den större gruppen. Diskutera vad ni kommit fram till).

Aktivitet tre (1 timme)

(Anvisningar för den som håller i kursen : för den här övningen behövs ett blädderblock, en penna, och kopior av scenarierna som medföljer utbildningspaketet).

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

Nästa övning är avsedd att hjälpa oss att börja utforska hur föräldraskap i en familjehemsituation påverkar familjer, och ska också få oss att fundera på hur barnen som ta som bor i familjehem mår.

Ni behöver dela in er i grupper om fyra. Varje grupp ska behandla de frågor som ställs i scenariot, som grundar sig på intervjuer med och erfarenheter hos familjehemsföräldrar över hela Europa. Förutom frågorna ska varje grupp diskutera vilka behov barn och ungdomar kan ha som befinner sig i dessa situationer.

Jag kommer att ge varje grupp två scenarier att sätta sig in i. Spendera 20 minuter på varje scenario och diskutera era tankar och svaren på frågorna.

Skriv ner era idéer och svar på pappret och välj ut en person som kan berätta om vad ni kommit fram till i slutet av övningen. Har alla förstått uppgiften?

(Anvisningar till den som håller i kursen : ge varje grupp två av scenarierna som ingår i kurspaketet – det kan vara bra om olika gruppers scenarier överlappar till viss del så att de kan utforska olika strategier och svar på de frågor som ställs. Ge också varje grupp papper och pennor. Berätta för deltagarna när de har spenderat 15 minuter på ett scenario och när det är dags att gå vidare till nästa. Berätta när det är 5 minuter kvar till redovisning. Be en person från varje grupp berätta om scenariot, om vilka åtgärder de föreslår och om svaren på frågorna. Påminn om att alla inte har arbetat med samma scenario, så det kan underlätta om de beskriver scenariot först. Diskutera vad ni kommit fram till).

Rast (15 minuter)

(Anvisningar för den som håller i kursen : uppmuntra deltagarna att sträcka på benen och ta något att dricka om så önskas. Be alla sätta sig igen efter 15-minutersrasten).

Aktivitet fyra – åtgärdsplanering (1 timme)

(Anvisningar för den som håller i kursen : för den här övningen behövs blädderblockspapper och pennor. Skriv ner en av frågorna i nedanstående lista på varje papper. Detta kan göras i förväg, eller så kan varje fråga skrivas ner när du kommer till den under kursens gång. Lämna utrymme för deltagarnas kommentarer under frågan.

OBS! Den här aktiviteten kan anpassas så att den inkluderar tid för att undersöka vilka olika resurser som finns för familjehemsföräldrar och för barnen de har vårdnaden om).

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

Nu ska vi, med utgångspunkt från den här kursen, fundera på vad vi har diskuterat idag och om vi behöver förändra något i vårt arbetssätt. Jag har skrivit ner en lista med frågor på pappret ni har framför er. Vi ska diskutera de här frågorna i gruppen en i taget. När vi är klara med en fråga skriver var och en ett svar på pappret.

Frågorna är:

- Hur känns det efter dagens kurstillfälle?
 - *Du kan skriva ett ord eller en mening under den här frågan för att sammanfatta dina känslor.*
- Vad har jag lärt mig idag?
 - *Kan du på några rader skriva ned dina viktigaste lärdomar från dagens kurs?*
- Vilka förändringar kan var och en av oss göra i vårt arbetssätt, baserat på vad vi lärt oss från dagens kurs? Vad kan jag t.ex. förändra i hur jag bemöter familjehemsföräldrar?
 - *Skriv kort om vad du skulle vilja förändra.*
- Hur kan vi som myndighet tillhandahålla bättre hjälp till familjehemsföräldrar under de här förhållandena, för att göra det möjligt för dem att ta hand om sig själva och barnen de har vårdnaden om?
 - *Låt oss diskutera detta och komma överens om några åtgärdsplaneringer.*

(Anvisningar för den som håller i kursen : ge gruppen minst 20 minuter att fokusera på den här frågan med tanke på att den är en mycket viktig del i åtgärdsplaneringen).

-
- Hur kan vi annonsera och göra människor mer medvetna om våra tjänster för familjehemsföräldrar så att tjänsterna blir mer lättåtkomliga för familjehemsföräldrarna?
 - *Låt oss igen diskutera detta och komma överens om några åtgärds punkter.*

Nu när vi har kommit överens om vilka åtgärder som ska vidtas, kan vi besluta om vem som ska göra vad och när detta ska göras?

(Anvisningar för den som håller i kursen : kontrollera att de överenskomna åtgärderna är realistiska och att deltagarna kommer att kunna utvärdera hur väl de klarar av att genomföra dem. Du eller någon i gruppen skriver ned de överenskomna åtgärderna. Innan kursen avslutas ska ett datum fastställas ca en månad i framtiden då gruppen ska samlas igen för att kontrollera att åtgärderna genomförts som överenskommet.)

Avslutande session (15 minuter)

Kursansvariges manus (att läsas upp av den som håller i kursen)

(Anvisningar för den som håller i kursen : för den här sessionen behövs blädderblocket med kursens mål och syften, och kopior av utvärderingsformuläret som ingår i utbildningspaketet).

Innan vi slutar idag ska vi se tillbaka på vad vi har gjort:

- Gå igenom kursens mål och syften igen... hur har vi klarat kursen?
- Var grundreglerna användbara? Vad skulle du eventuellt vilja ändra på?
- Kan varje person säga något positivt om dagens kurs?

(börja med dig själv och gå sedan runt rummet).

Kan jag be er fylla i utvärderingsformuläret och lämna in det till mig?

Tack så mycket för att ni deltagit i dagens kurs.

Utvärderingsformulär

Hur skulle du betygsätta den här kursen?

Dålig

Genomsnittlig

Bra

Mycket bra

Beskriv med en mening dina tankar om den här kursen med tanke på hur värdefull den varit för dig.

Betygsätt följande aspekter av kursen:

1 = Dåligt

2 = Genomsnittligt

3 = Bra

4 = Mycket bra

5 = Perfekt

Innehållets omfattning	
Innehållets djup	
Innehållets tillämpbarhet	
Kursledaren – hur bra leddes kursen	

Vad kunde ha gått genom snabbare, kunde mer tid lagts på något, och vad togs inte upp?

Annan feedback eller kommentarer:

Tack för att du slutfört den här utvärderingen

- Association Mentor Lietuva
- De Sleutel
- Holt Romania
- La Regione Abruzzo
- Mentor Sverige
- Mentor UK
- University of Navarra

Mentor Sverige
Riddargatan 7A,
SE-114 35 Stockholm
Sverige

T: +46 (0) 8 789 11 80
E: info@mentor.se

Charity number: 80242-7560